

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

INFORMACIJA O REFORMI SREDNJEG STRUČNOG OBRAZOVANJA

Podgorica, 29.11.2016.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Istraživačka metodologija koja je korišćena tokom izrade Informacije uključila je **tri istraživačke metode**: U prvoj fazi se prije svega radilo na prikupljanju, pregledu i istraživanju postojećih studija, strategija, politika, izvještaja i analiza koje su sprovedene u ovoj oblasti.
- ⦿ **Desk analiza** predstavlja inicijalnu fazu istraživanja čiji je primarni cilj bio da omogući uvid u postojanje, nivo razvijenosti, zakonsko-pravno okruženje, te glavne procese stručnog obrazovanja u Crnoj Gori.
- ⦿ Podaci i informacije koji su prikupljeni tokom prve faze istraživanja dali su osnovu za dalje istraživanje, sakupljanje novih informacija i njihovu dalju obradu, kao i organizaciju fokus grupa.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ U drugoj fazi su organizovane **fokus grupe**.
- ⦿ Fokus grupe su odabrane zato što omogućavaju interaktivno okruženje u kome se percepcije, mišljenja i stavovi dobijaju od grupe ljudi.
- ⦿ Dinamika fokus grupe i interakcija između učesnika omogućila je širi uvid u oblast stručnog obrazovanja i dala različita mišljenja, ideje i iskustva vezano za ovo pitanje.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ U trećoj fazi istraživanja obavljeni su **dubinski intervjui** sa predstavnicima relevantnih predstavnika privrednog sektora.
- ⦿ Intervjui su obavljeni s ciljem dobijanja direktnih i ažuriranih informacija, te ispitivanja znanja, stavova i mišljenja ciljnih ispitanika.
- ⦿ U te svrhe kreiran je polustrukturirani upitnik.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Ključni nalazi istraživanja fokus grupa:
- ⦿ Tokom oktobra 2016. realizovano je istraživanje putem fokus grupa. Homogenost je obezbijeđena na osnovu obilježja: privredna grana, rad sa zaposlenima koji su završili srednju stručnu školu
- ⦿ Istraživačka pitanja - Tokom sprovođenja fokus grupe, ispitanici su imali priliku da iznesu svoje mišljenje o pitanjima koja su bila sastavni dio polustrukturiranog upitnika.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Na prvo pitanje: **Da li ste zadovoljni rezultatima reforme sistema stručnog obrazovanja u Crnoj Gori** većina ispitanika je odgovor vezivala za širi privredni kontekst i nerazvijenost privrede uopšte. Većina je dala odgovor da polaznicima stručnog obrazovanja nedostaje praktična primjena znanja.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori – karakteristične izjave

- ⊙ Svršeni srednjoškolci, što se tiče praktičnog znanja, počinju od početka, tj. nemaju predznanja, ali se u praksi sreću i sa slabim teorijskim znanjem kod istih;
- ⊙ Reforma nije donijela povećanje znanja svršenih srednjoškolaca;
- ⊙ Reforma je ponudila veliki broj informacija, ali učenici nisu naučeni kako da iskoriste te informacije i primijene znanje;
- ⊙ Preduzeća iskazuju potrebu za osobama koje su zainteresovane da uče. Treba napraviti program koji podstiče radoznalost mladih ljudi;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⊙ Nedostatak je praktični dio obuke u školama, teorijsko znanje nije ujednačeno, ima ih i sa visokim i sa niskim teorijskim znanjem;
- ⊙ Primjer koji ukazuje na sistem vrijednosti mladih: privredniku su iz škole preporučili da uzme na praksu i zaposli tri kandidata – učenika usmjerenja instalatera termotehničkih instalacija, koji su najbolji od grupe od 15 učenika – oni su odmah pitali za platu;
- ⊙ Prinuđeni su da angažuju radnu snagu iz okruženja jer je ona sa iskustvom;
- ⊙ Treba napomenuti da i pored svih izrečenih negativnih strana sreću se i učenici koji su dobri i spremni na učenje i zalaganje ali ih je u manjem broju;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Treba navesti i drugu stranu da naša firma ima 40 izuzetnih električara koji znaju svoj posao;
- ⦿ Mnogo je manje ozbiljnosti, odgovornosti i redovnosti nego nekad;
- ⦿ Roditelji pravdaju časove i kad za to nemaju opravdan razlog;
- ⦿ Važno je osim obrazovne i vaspitna uloga srednjeg obrazovanja da se formira kvalitetna ličnost;
- ⦿ Učenici i kad završe stručnu školu ne žele da rade u privredi;
- ⦿ Nastavu treba osavremeniti. Ponuditi prenošenje znanja putem igara;
- ⦿ Za 21 vijek ovaj vid nastave je dosadan i zastareo;
- ⦿ Informatika je najbolja investicija.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Slijedeća tema se odnosila na **problem reforme stručnog obrazovanja**, povodom kojeg su se učesnici složili da se ovo pitanje mora sistemski rješavati, i da je glavni problem način implementacije.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Istaknuto je:
- Djeci je ponuđeno puno toga ali je nizak kriterijum. Treba podići kriterijume za upis, kriterijume u provjeri znanja;
- Srednje obrazovanje završavaju oni koji ne bi trebalo da završe ni osnovnu školu, jer ne znaju osnove ni matematike ni maternjeg jezika;
- Podići kriterijume za prolaznost i za srednju i za osnovnu;
- Svi idu na fakultet, srednja škola im ništa ne znači jer ne žele to da rade, ni da nauče;
- Svi iz srednje škole znaju isto i gimnazije i stručne škole bez obzira na smjer, svi imaju jednak nivo znanja – nizak;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⊙ Problem stručnog obrazovanja su, između ostalog i finansije. Mi smo siromašna zemlja koja nema para da ulaže koliko treba u obrazovanje i da kvalitetno implementira ono što idejno zamisli;
- ⊙ Postoji praktična nastava reda radi, dosta se izdaje neopravdanih potvrda o obavljenoj praksi;
- ⊙ Djeca danas najčešće žele da uče preko interneta, društvenih mreža, tableta;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Kada je riječ o glavnim akterima ili nosiocima aktivnosti za razvoj i **čija je uloga presudna za uspjeh reforme** učesnici smatraju da je najveća odgovornost države jer je sistem pogrešno postavljen, zatim roditelja i mentaliteta, kolektivne svijesti.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Istaknuto je:
- ⦿ Naš sistem vrijednosti je u pitanju;
- ⦿ Nisu učenici ništa odgovorni. Kako su djeca u drugim državama zainteresovana?
- ⦿ Važno je pitanje kontrole da li se obavlja praksa u preduzećima – da li se vodi dnevnik. Potrebno je da dnevnik bude iscrpniji;
- ⦿ Najveća odgovornost je državnih organa;
- ⦿ Ministarstvo je najodgovornije. Njihove analize su... Kad anketa nije anonimna, kod nas kad se realizuje, onda nije ni tačna. Mi smo mala zemlja i svako poznaje nekog pa se ustručavamo da iskreno odgovorimo, pa hvalimo i kad nije za hvalu;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Kad se govori da li je privreda zainteresovana da bude **direktno uključena u aktivnosti srednjih stručnih škola**, učesnici smatraju da je privreda zainteresovana da učestvuje ali joj je teško jer nailaze na prepreke u administraciji, teško dolaze do osobe koja bi mogla pomoći u realizaciji projekta.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Navedeno je:
- Voditi više računa o zainteresovanosti učenika da li žele da obavljaju praksu kako treba;
- Škole treba da pokažu više inicijative da zovu neposredno privrednike da im pomognu, da drže predavanja, praktičnu obuku itd.;
- Svaki vid aktivnosti koji nema povrat (novac) je težak, jer se borimo da opstanemo;
- Stalno smo u krizama i teško se odlučiti na društveno odgovoran rad;
- Postojalo bi interesovanje da se i privreda uključi, ali sve je centralizovano od Ministarstva. Škole za svaku sitnicu treba da pitaju Ministarstvo.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Slijedeća tema se odnosila na to da li preduzeća učestvuju u procesu **praktične nastave i/ili profesionalne prakse** odnosno, da li su zainteresovani za **učešće u modelu Obrazovanje u privredi - dualni sistem**. Učesnici su naveli da po njihovom iskustvu ovako organizovano praktična nastava je formalno organizovana. Šire posmatrano to može da bude i balast, nije lako odvojiti ljude i zadužiti ih aktivnostima koje ne donose profit.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Da je potrebno da se:
- ⦿ Podstiču firme (naći motive, kadar, finansijske stimulanse...);
- ⦿ Odaberu učenike koji su zainteresovani da stiču praktična znanja, one koji su zainteresovani a ne sve formalnosti radi;
- ⦿ Povede računa o poslovnoj kulturi;
- ⦿ Uvidi da se previše se vodi računa o formalnosti – formalno se završava a učenici to ne žele i ima dosta je primjera da se praksa odrađuje reda radi;
- ⦿ Povede računa o zainteresovanosti učenika.
- ⦿ Uspostavi veća kontrola nad svim projektima koji se rade;
- ⦿ Učestvuje zbog društvene odgovornosti;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Kada govorimo o tome **da li privreda u dovoljnoj mjeri daje sponzorstvo / donacije srednjim stručnim školama i u cilju osavremenjavanja, laboratorija, radionica, nastavnih sredstava i aktivnosti**, navedeno je da ima prostora da privreda više učestvuje.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⊙ I kad privreda pokušava da pomogne teško je identifikovati odgovornu osobu u sistemu;
- ⊙ Imaju iskustvo saradnje sa školama;
- ⊙ Naveden je primjer da je banka htjela da donira PC školi, i da je uslov bio da škola samo pošalje dopis za pomoć. Dopis nikad nije stigao;
- ⊙ Tu privreda može mnogo više;
- ⊙ Primaju učenike i daju im honorare iz humanih razloga;
- ⊙ Bilo bi poželjno da privreda više učestvuje;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Primjer: Direktorka jedne škole je u potpunosti renovirala školu od donacija privrednika;
- Privrednici izdvaju novčana sredstva, u vidu plaćanja poreza;
- Mi brinemo, a koliko država brine o nama. Država daje velike projekte inostranim firmama, a samim tim domaće firme nemaju mogućnost ostvarivanja dodatnog profita koji bi se mogao iskoristiti za finansiranje škola u cilju osavremenjavanja nastavnih sredstava i aktivnosti;
- Država daje projekte stranim firmama, koje odnose novac odavde a mi imamo domaći intelektualni kapital, koji mogu to uraditi. A od nas se očekuje da pomažemo.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Kada se govori o tome da li privreda kompanija ima problema da nađe odgovarajuću radnu snagu odnosno profil radnika srednje stručne spreme ispitanici navode da je problem naći radnu snagu. Njih (radnika) i kad ima u evidenciji ZZZ (primjer vodoinstalatera i trgovaca), ne može se do njih doći jer neće da se regularno zaposle jer rade na crno.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Navedeno je:
- ⦿ Imamo problema;
- ⦿ Prinuđeni smo da zapošljavamo ljude sa strane;
- ⦿ Konkurs za prodavce kod nas je otvoren već godinu dana, a ne prijavljuju se;
- ⦿ Kad zaposlimo ljude iz Crne Gore onda zapošljavamo ljude iz regiona;
- ⦿ IT kompanije nemaju problema da nađu odgovarajuću radnu snagu srednje stručne spreme.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Kada se govori o tome **da li postoji profil zanimanja koji bi bio potreban privedi** a da ga nema u našem formalnom **sistemu srednjeg stručnog obrazovanja** ispitanici su naveli da određena zanimanja koja su potrebna na tržištu, u formalnom obrazovanju ne postoje, konkretno, elektroinstalater-električar fotonaponskih sistema i fototermalnih sistema. Ne postoje ni standardi MNE iz ovih oblasti i ne poštuju se norme ovih standarda.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Istaknuto je:
- ⦿ Ne postoje nova zanimanja u registru.;
- ⦿ Mi smo u zaostatku sedam godina za Evropom što se tiče regulative u oblasti novih zanimanja;
- ⦿ U obrazovnom sistemu nedostaje obrazovanje za zanimanje bariste (majstor za pripremanje toplih napitaka)

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Kada se govori o iskustvu prilikom **odabira kandidata za radna mesta koja zahtijevaju srednje stručno obrazovanje, koje dodatne osobine i vještine privrednici smatraju važnim za izvršenje radnih zadataka navedeno je:**

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Radoznalost;
- ⦿ Želja da se uči;
- ⦿ Svestranost- majstori treba da budu snalažljivi na terenu jer to nisu idealni uslovi za rad;
- ⦿ Teško je naći kandidata za zanimanje trgovac - osobu koja zadovoljava kriterijume: komunikativnost, osnovnu informatičku pismenost i poznavanje engleskog jezika;
- ⦿ Radna etika;
- ⦿ Zainteresovanost za posao;
- ⦿ Samodisciplina;
- ⦿ Poznavanje robe;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Na pitanje da **kad su u potrazi za zaposlenicima da li se obraćaju školama da preporučé završene učenike** naveden je primjer da su tražili od direktora jedne škole da im predloži učenike za posao, koji im je poslije par mjeseci predložio tri učenika. Na razgovoru sa učenicima njima je prvo pitanje bilo kolika će im biti plata kad počnu. Ništa drugo nisu pitali. Istaknuto je da je preporuka veoma bitna.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⊙ **Kako učesnici vide ulogu privrednika u stručnom obrazovanju je bila tema u kojoj je istaknuto:**
- ⊙ Škola pruža teorijsko znanje i to je dobro a praksa bi trebala da se obavlja kod privrednika;
- ⊙ U pisanju udžbenika da učestvuju privrednici sa iskustvom kao i da učestvuju u nastavi –gostujuća predavanja;
- ⊙ Djeca da posjećuju preduzeća;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Privrednici mogu da budu gostujući predavači u školama;
- ⦿ Primjer: Učenik je posjetio firmu i oduševio se radnim uslovima. Želi da radi za njih i ostao je stalnom kontaktu sa njima jer kad završi školu želi da radi tamo;
- ⦿ Uvesti obrazovni program trgovina – na kraju se svi nešto prodajemo;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Na kraju se govorilo o **prijedlozima kako privrednici mogu pomoći učenicima u postizanju većih znanja, vještina i kompetencija**. Predloženo je:
- ⦿ Objasniti djeci da je rad u privredi lijep i kreativan;
- ⦿ Koristiti društvene mreže za komunikaciju poslodavaca i učenika;
- ⦿ Da poslodavac ne čeka da učenik dođe do njega već i da on izađe učeniku u susret putem društvenih mreža;
- ⦿ Da se, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, formira/ju stručna/e komisija/e u čiji sastav će ući privrednici za postavljanje kriterijuma za ocjenjivanje učenika u školama, za upis u škole, za dobijanje prakse, za upis na fakultete;

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Potrebno je biti više on-line i komunicirati putem interneta sa učenicima;
- ⦿ Ukloniti administrativne barijere za donacije i pomoći školama;
- ⦿ Više decentralizacije, za sve se pita Ministarstvo;
- ⦿ Moraju se pratiti trendovi u IT struci i prema njima koncipirati obrazovni programi. Programiranje, kao predmet, potrebno je uvesti u što ranijem periodu obrazovanja učenika.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Kod svih fokus grupa se izdvojilo mišljenje da je neophodno sagledati mogućnosti reforme gdje bi se akcenat stavio na **povećanje praktičnog obrazovanja i podizanje kriteriuma za prolazak u više razrede**. Učesnici smatraju da je potrebno organizovati program stručno osposobljavanje lica sa stečenim stručnim obrazovanjem.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- U trećoj fazi istraživanja obavljeni su dubinski intervjui sa predstavnicima relevantnih predstavnika privrednog sektora kojim su dalje razrađena pitanja stručnog obrazovanja. Mišljenja se podudaraju sa iznijetim stavovima učesnika fokus grupa.
- Navodimo neke od karakterističnih odgovora i predloga:

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Sistem obrazovanja se može poboljšati i u osnovnom i srednjem obrazovanju (počev od godina trajanja završavanja, do oblasti koje uče).
- ⦿ Mislim da privrednici nisu dovoljno upoznati sa reformom stručnog obrazovanja, iako je bila organizovana kampanja „Stručno je ključno“. To je koliko znam jedina kampanja koju je i Ministarstvo vodilo vezano za reformu
- ⦿ Privrednici su više na „priču“ zainteresovani da saraduju sa školama nego u praksi.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- Privrednici ne vide interes u primanju učenika na praksu i profesionalnu nastavu jer, u tome ne vide interes već teret koji im uzima značajne resurse, počev od vremena, preko ljudi, a direktno ne donosi zaradu.
- Treba razmisliti o poreskim olakšicama za firme koje prihvataju učenike.
- Treba ojačati saradnju sa privredom kroz partnerstva koja, između ostalog, imaju za cilj realizaciju zajedničkih projekata na nacionalnom nivou.
- Potrebno je organizovati češće posjete učenika privredi.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⊙ Iako posle škole dođu bez dovoljnog znanja i stručnosti, žele da su odmah menadžeri.
- ⊙ Žele da rade, ali biraju posao.
- ⊙ Trebalo bi jasnije postaviti zakonsku regulativu i koncipirati je i prema potrebama privrednika npr. Zakon o zaštiti na radu nas ograničava da nekog pošaljemo na gradilište i sl.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Angažovanje učenika za pružanje praktične nastave za neka radna mjesta nosi određene rizike.
- ⦿ Imamo problem da nađemo određene struke, kao što su armirači, varioci i neki profili građevinske struke, kao i za najjednostavnije fizičke poslove.
- ⦿ Resursi nisu ispratili zahtjeve reforme.
- ⦿ Reforma može biti teorijski dobro postavljena ali, ako nije adekvatno ispraćena sa finansijama i drugim resursima onda to nije dobro.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Već u školi učenici treba da planiraju svoju karijeru.
- ⦿ Ne primjećujem da su nove generacije išta bolje ili lošije od starijih ali odnos prema radu novih generacija je neadekvatan (ne želim to da radim, ja sam završio za ovo i samo bih to da radim ...).
- ⦿ Jako je važno naučiti mlade ljude stvarnosti rada u realnom sektoru. Oni pojma nemaju kako poslovni život funkcioniše i imaju sasvim druga očekivanja.

Istraživanje Privredne komore Crne Gore o percepciji reforme stručnog obrazovanja u Crnoj Gori

- ⦿ Dobro saradujemo sa školama i kad primimo učenike na praksu pratimo ko je dobar, da bi mu nakon završetka školovanja ponudili posao.
- ⦿ Država bi trebalo da finasira obavljanje praktične nastave (nešto slično kao u procesu stručnog osposobljavanja visokoškolaca). Pogotovo za ona zanimanja koja su deficitarna. Naravno morao bi da postoji i neki mehanizam kontrole kvaliteta obavljanja takve praktične nastave.

- ⦿ Reformu stručnog obrazovanja treba nastaviti sa **naglaskom na povećanje udjela praktičnog rada** u obrazovnim programima, kao i povećavanje standarda i kriterijuma za dobijanje diplome.
- ⦿ Takođe je potrebno da se svi više uključe u obrazovanje učenika i **potreban je veći angažman privrede kao i inicijative škole** za to.

- ⦿ Potrebno je **osavremeniti proces učenja** i na što bolji način iskoristiti mogućnosti koje pružaju **nove digitalne tehnologije**. Samim tim bi obrazovanje bilo bolje, praktičnije i jeftinije a kod učenika bi se podstakla kreativnost, inovativnost i podigla informatička pismenost na jedan veći nivo što je u današnjem vremenu neophodno.
- ⦿ Treba ojačati saradnju sa privredom kroz partnerstva koja, između ostalog, imaju za cilj **realizaciju zajedničkih projekata na nacionalnom nivou**.
- ⦿ Stručnom obrazovanju treba vratiti ugled i **promocijom kvalifikacija uticati na društvenu atraktivnost stručnih obrazovnih programa**.

Zaključni stavovi i analize

- ⦿ Utičući na izgradnju savremenog obrazovnog sistema i na razvoj ljudskih resursa u zemlji utičemo na bolju budućnost.

Zahvaljujem na pažnji!

PRIVREDNA KOMORA CRNE GORE

ul. Novaka Miloševa 29/II,

81000 Podgorica,

tel: +382 20 230 714

fax: +382 20 230 493

www.pkcg.org; pkcg@pkcg.org